

Izbija vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawrence av.
Office of publication: 2657 So. Lawrence ave. Telephone: Lawrence 4635.

LETO—YEAR XI. Cena lista: Entered as second-class matter January 23, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., PONDELJEK 5. AVGUSTA (AUG) 1918. Yearly subscription \$3.00 STEV.—NUMBER 182.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Nemške armade beže na dveh frontah.

INTERVENCIJE NE BO V RUSIJI.

Nihče se ne sme vtikati v notranje zadeve Rusije.

Uradna izjava ameriške vlade.

Washington, 4. avg. Predsednik Wilson je končno spregovoril o zadevi Rusije in spregovoril je tako kakor so pričakovali razsodni ljudje, izrekel se je proti vojaški intervenciji v Rusiji v sedanjih razmerah in Japonska, Anglija, Francija in Italija so odobrile njegovo stališče. Odločil se je pa, da Amerika in Japonska skupaj pošljeta majhno vojaško ekspedicijsko v Vladivostok, ki ima držati pristanišče odprto, da Čehoslovaki lahko neovirano odidejo svojo pot, in čuvati ima tamošnje skladišče zavezniškega streliva in drugega materiala.

Državni department je včeraj obelodanil dolgo uradno izjavo, ki se glasi, da je vlada Združenih držav po dolgem razmišljanju prišla do zaključka, da bi vojaška intervencija v sedanjih razmerah povečala konfuzijo tamkaj in ruskemu ljudstvu več škodila kakor mu pa pomagala. Intervencija bi po mnenju vlade pognala Rusijo v večje hlapčevstvo Nemčije. Vsa vojaška sila Amerike mora biti posvečena boju na zapadni fronti, kjer se ima odločiti zmaga nad Nemčijo.

Amerika pa želi pomagati Čehoslovakom proti oboroženim avstro-nemčikom v Sibiriji in zato je predlagala Japonski, da se izkrea v Vladivostoku manjše število japonskega in ameriškega vojaštva, ki ima držati odprto pot Čehoslovakom in obenem čuvati tamošnje zaloge streliva za Ruse, ki ga bodo morda še potrebovali; obenem ima ta ekspedicijska pomagati Rusom, kadarkoli žele pomoč v samoohrano ali ohrano svoje samovlade. Enaka pomoč bo morda potrebna tudi v Murmansku. Japonska se strinja s tem predlogom in odobrile so ga tudi Anglija, Francija in Italija.

Ameriška vlada naznanja rusko ljudstvu, da se s tem korakom ne namerava vtikati v njegove notranje zadeve niti v lokalne zadeve tistih krajev, kjer bodo nastajale njene ekspedicijske. Politična suvereniteta Rusije in njeno ozemlje ostane nedotaknjeno. Amerika ima edini namen pomagati rusko ljudstvu, kadarkoli hoče sprejeti to pomoč, da uravna svoje zadeve kakor samo najbolje zna in more.

To je zdaj vsa rešitev sibirskega in ruskega vprašanja od strani Amerike, ki je pridobila na svojo stran zaveznike. Po mnenju vlade je to najboljša rešitev, ako hoče Amerika ostati pravi prijatelj ruske demokracije. Wilson ima trdno zaupanje v ruski narod, da bo sam uravnal svoje notranje zadeve, njegovo stališče pa je, da ameriško-zavezniška zmaga nad rusko avtokracijo reši tudi veliko rusko demokracijo in ji zajame trdni obstoj in razvoj. Wilsonovo zaupanje v rusko republiko in to njegovo stališče je torej ostalo neomajano.

VERE.

Chicago in okolica: V ponedeljek deloma oblačno, v torek lokalni nalivi z gromom. Južni vetrovi.

RUSKI SOCIALNI REVOLUCIONARNI V VOJNI S PRUSKIMI TIRANI.

London. — Iz Kodanja poročajo "Daily Mailu," da so ruski socialni revolucionarji organizirali teroristično kampanjo proti pruskim tiranom v Rusiji in Ukrajini. Rezultat te kampanje do danes je: Smrt poslanika Mirbaha in maršala Eichhorna; eksplozija velikega skladišča streliva v Kijevu, pri kateri je našlo smrt 700 nemških vojakov; eksplozija v municijskih tovarnah v Odesi, Karkovu in nekaterih drugih krajih; 60 napadov na posamezne višje nemške častnike in uradnike, ki so se posrečili.

Te podatke je dal poročevalcu vodilni član socialnerevolucionarne stranke, ki je dodal, da v bližnji bodočnosti pridejo še večje presenečenja za Nemce, in da bodo socialni revolucionarji vodili na ta način vojno z Nemčijo do zadnjega moža.

Čehoslovaki in bolševiki.

Stockholm. — Tukaj poročajo, da so bolševiki izgubili kontrolo nad zapadno Sibirijo; v vzhodnem delu drže le še okoliš Irkutska. Čehi, ki operirajo v okoliših Uralskih gora, imajo okrog 60.000 mož in tem se je pridružilo okrog 150.000 kozakov.

Prebivalstvo na otočju Aland se punta.

Kodanj. — Prebivalci na Alandskih otokih v Baltičkem morju so z dinamitom razstrelili tamošnje utrdbne, boječi se, da postanejo pod nemško kontrolo nevarne za Švedsko.

Nemčija zahteva maščevanje.

London. — Iz Curiaha javljajo, da je dr. Karl Helfferich, novi nemški poslanik v Moskvi, izročil Čeharju, ljudskemu komisarju zunanjih zadev, noto nemške vlade z zahtevo, da mora bolševiška vlada takoj prijeti in kaznovati osebe v Rusiji, ki so v zvezi z umorom maršala Eichhorna v Kijevu.

Gorkij aretiran?

London. — Exchange Telegraph je dobil zadnji petek poročilo iz Kodanja, da so bolševiki zaprli Maksim Gorkija, znanega socialističnega pisatelja in revolucionarja. Aretacijo je odredila sovjetska vlada, ko se je po preiskovalnem odboru prepričala, da Gorkij deluje s socialnimi revolucionarji. Dalje poročajo iz Petrograda "Daily Expressu," da je bolševiška vlada za stalno ustavila Gorkijev list "Novaja Žizn".

(26. julija je prišla vest iz Stockholma, da je Gorkij umrl. Ker ne more biti obenem mrtev in v — ječi, je eno ali drugo laž. Gorkij je bil še pred revolucijo večkrat v strankinem boju z Leninom. Ob času Kerenskijeve vlade se je pridružil bolševikom, toda kmalu po bolševiški revoluciji v novembru m. l. je zopet prestopil k socialnim revolucionarjem.) (Dalje na 3. str. 1. kol.)

VOJAŠKA STAROST OD 18. DO 45 LETA.

Vojni tajnik in generalni štab sta predložila kongresu načrt za razširjenje vojaške starosti.

16 MILJONOV MOŽ PRIZADETIH.

Washington, 4. avg. — Nov naborni zakon, ki sta ga izdelala vojni tajnik Baker in generalni štab določa, da se vojaška starost v Združenih državah razširi od 18. do 45. leta. To je bilo uradno naznanjeno v soboto po konferenci vojnega tajnika z načelnikom oddelka za vojaške zadeve v poslanski zbornici.

Predloga pojde v kongres v ponedeljek in pričakuje se, da bo sprejeta v septembru, ako ne že prej. V kongresu sveda lahko spremene leta starosti.

Ako postane predloga zakon kakor je spisana, tedaj bo 16.000.000 mož podvrženih registraciji in vojaškim naborom, če bo treba. V armado jih bodo najbrže klicali tako, da pojdejo najprvo samci in potem pridejo na vrsto tisti, ki imajo družine.

O senatu sodijo, da je za razširjenje vojaške naborne starosti. V zbornici je opozicija proti razširjanju naborne starosti pod 21. leto, medtem ko je zbornica pri volji, da glasuje za razširjenje vojaške starosti nad 31. letom.

CENE ZA PREMOG.

Pittsburgh, Pa. — Lokalna kurivna administracija je določila maksimalno ceno za premog, ki ga dovažajo konzumentom od rudnika na vozeh v pittsburskem okraju.

Če je konzument napravil pogodbo, da prevzame ves premog, ki ga producira v enem dnevu in pripeljejo na vozeh na dom in če je pogodba veljavna za ves eden, stane tona premoga \$2.45.

Premog, ki ga pri takih rudnikih naroče v veliki množini javni zavodi, lastniki velikih hiš, prodajalci premoga na drobno, je treba plačati po \$2.75 tona.

Za majhne konzumente stane tona premoga \$3.00.

Za prevažanje so sledeče cene: Prva milja ali del nje . . . \$ 70
Od 1. do 2. milj 80
Od 2. do 3. milj 95
Od 3. do 4. milj 1.15
Od 4. do 5. milj 1.30
Od 5. do 6. milj 1.50
Od 6. do 7. milj 1.85
Od 7. do 8. milj 2.15

Cene so veljavne od prvega avgusta do prvega novembra.

TAJI, DA JE DRŽAL TATOVOM VREČO.

New York, N. Y. — Draguljar Louis Simon je dejal, da se čuti krivim na obtožbo, da je sprejel ukradene dragulje, ki so jih tatovi ukradli pri Hiller-Rose kompaniji v Chicagu v vrednosti \$250.000. Sodnik je določil zanj \$20.000 poroštva.

PREBIVALSTVO BALTIMORJA NARASTLO ZA 150.000 OSEB.

Baltimore, Maryland. — Državno prijavno sodišče je odobrilo legislaturni zakon, ki anektira k Baltimorju 80 štirjaških milj sveta in pomeni mestno prebivalstvo za 150.000 oseb. Mesto se je sedaj razprostiralo prek 30 štirjaških milj in je štelo 650.000 prebivalcev.

POZIV ZA 451,000 DELAVCEV.

Vladna posredovalnica za delo potrebuje toliko delavcev v vojni industriji.

KOLIKO DELAVCEV MORAJO DATI DRŽAVE.

Washington, D. C. — Zvezni urad za posredovanje dela je takoj prvi dan, ko je pričel s posredovanjem dela za nezaučene delavce, izdal poziv za 451.000 delavcev, ki jih potrebujejo v vojni industriji.

Država Illinois mora k temu številu dati 40.230 delavcev, ali malo manj kot 10 odstotkov. V nekaj tednih, ko dosežejo popolno število delavcev, ki ga potrebujejo, bodo pozvali še enkrat toliko delavcev za delo v vojni industriji.

Za druge države vsrednjem določeno sledeče število delavcev: Indiana 10.710
Iova 5.805
Michigan 12.330
Minnesota 9.405
Wisconsin 8.685

Za države New York je določenih 86.490 delavcev, za Pennsylvania 42.570 in država Illinois zavzema tretje mesto.

Druge države, za katere je določenih 20.000 ali več delavcev so sledeče:

California 21.555
Massachusetts 30.150
New Jersey 24.705
Ohio 25.245

Države, za katere je določenih manj kot 1.000 delavcev, so sledeče: Delaware 855, New Mexico 585, North Dakota 945 in Wyoming 900.

DELAVCI V OBRAMBENEM SVETU.

Indianapolis, Ind. — Charles Fox, predsednik "Državne delavske federacije" in član državnega obrambnega odbora, je priporočil na seji obrambnega odbora, da je v vsakem okrajnem obrambnem odboru tudi zastopnik delavcev. Po njegovem mnenju je zastopnik delavcev živa potreba v okrajih, ki imajo industrijo.

Mr. Fox, predsednik odbora, je pritrdil izvajanjem mr. Foxa in mu priporočil, da naj mu predloži okraje, v katerih delavci nimajo svojega zastopnika.

REZERVISTI POSLANI NA TRANSPORTNE LADJE.

Washington, D. C. — Po izdelanem načrtu je mornariški department pozval v službo rezerviste, da jih pošlje na transportne ladje. Pri prvem pozivu so jih pozvali le toliko, za kolikor je prostora na mornariških vežbaliških postajah.

Po nekajtedenskem vežbovanju bodo rezervisti organizirani v ladijska moštva, ki bodo poslana na transportne ladje, da nadomestijo civilne mornarje.

IZBOLANJE VOJAKOV.

Washington, D. C. — Vojni department je izdal program, po katerem bo do prihodnjega 30. junija izbolanih 220.000 vojakov v raznih inštitutih. Odslek za poduk v vojnem departmentu naznanja, da bo vsaka dva meseca do 50.000 vojakov dokončala učne kurze, ki so za vojaštvo važni.

Okoli 250.000 vojakov je dokončalo take učne kurze in 46.000 vojakov je še v šolah.

VELIKA ZMAGA AMERIŠKO-ZAVEZNIŠKIH ČET.

Sovražnik se umiče od Vesle proti Aisni in v Pikardiji. Američani vzeli Fismes. Marnska zagozda je izginila. Ogromno število vjetnikov. Samo Američani so vjeli v dveh dneh 8400 mož in vplenili 133 topov.

Washington, 5. avg. — Zadržna poročila generala Pershinga se glase:

"Sekcija A: Francoško-ameriške čete, ki so pričele zmagoslavno protiofenzivo 18. julija in premagale sovražnika ob Marni, so žele sadove svoje zmage, ko so vrgle Nemce preko Vesle. Sovražnik, ki ima hude izgube, ni mogel ustaviti naših čet, borečih se za svobodo na strani francoskih angleških in italijanskih veteranov. Pri teh operacijah so samo naše čete vjele 8400 Nemcev in vplenile 133 topov. — Naše čete so zavzele Fismes z naskokom in zdaj drže vzhodni breg v to smer."

Pariz, 5. avg. — Uradno poročajo, da so francoske čete prekorčile Aisno na tri milje dolgi črti med Soissonsom in Venizalem. Umikanje sovražnika se nadaljuje proti severu. Število vjetih Nemcev je tako veliko, da bo strmel svet, kadar bo objavljeno. Nemci so se pričeli brez boja umikati tudi na deset milj dolgi črti v Pikardiji; ispranili so levi breg Avre med Moreuilom in Montdidierjem.

London, 5. avg. — Angleške čete so prišle v Albert. Vsed porana na bojišču med Soissonsom in Remsom je sovražnik pričel umikati se severovzhodno od Amiens in ispranil je zapadni breg Ancre na šest milj dolgi fronti od Beaumont-Hamel do Dernacourta. Angleške čete prodirajo za njim.

Berlin, (via London), 4. avg. — Nemški vojni stan je nočjo poročal: "Severno in zapadno od Soissons ob Aisni ni bilo danes bojev. Ob reki Vesli so naše čete v bojnih dotikli s sovražnikom. Na obeh straneh Alberta smo se umaknili s zapadnega na vzhodni breg Ancre."

MARNSKI ŽEP JE IZOJNIL; SOVRAŽNIK BEŽI PROTI AISNI.

Zavezniško-ameriške armade so se v zadnjih treh dneh ovenčale s lavorikami največje zmage v vojni. Sovražnik, ki je hotel prve dni zadnjega tedna zadržati svoje čete in ustaviti Fochovo ofenzivo, je bil v petek docela poražen in njegovo ponovno umikanje se je v soboto spremenilo v divji beg čez reko Veslo proti Aisni. Velika zagozda nemške fronte — ali takozvanj marnski žep — ki se je razprostirala od Soissons do Remsa na severu in do reke Marne na jugu, je izginila in na 45 milj dolgi črti severno od Vesle so zavezniki zopet gospodarji svojih starih postojank, ki so jih imeli pred 27. majem. Zavezniki in Američani pa prodirajo dalje na vsi omenjeni črti in nič se ne ve, kje je zdaj bojna fronta, kajti v času od enega poročila do drugega se bojna črta pomikala milje naprej.

Zavezniki in Američani so v petek in soboto dosegli sledeče sijajne uspehe:

Prodrli so osem milj na vsi črti od reke Oureq do reke Vesle, strli oba sovražna krila na zapadnem in vzhodnem delu marnske zagozde, vrgli Nemce čez Veslo in okupirali Soissons, Ville-en-Trardenois, Flumes in več kakor petdeset vasi in trgov. Samo v soboto so zavezniki in ameriške čete napredovale šest milj. Sovražnik je med begom uničil vse, kar je mogel; vasi so požgane, municijske postaje razstreljene, polja pomandrana in mostovi na Vesli podrti. V petek ponoči je bila vsa pokrajina, koder je bežal sovražnik, svetlejša od belega dne. Razločiti je bilo 45 požarov v vaseh in vrhuteh so vsak čas švigali visoko proti nebu ognjeni stolpi eksplozivne munice, katero Nemci niso mogli zvesti s seboj. Fismes ob Vesli, ki je služil Nemcem za oporišče, je tudi v pepelu. Mesto Soissons pa ni bilo zažgano. Američani in Francozi so ga vzeli tako naglo, da Nemci niso imeli časa za vandalizem in vjet je bil dober del sovražne garnizije. Nemci so pa bili med begom nenrečehoma pod ognjem zavezniških topov in veliko število je vjetih.

Zavezniki in Američani so hitro vlekli s seboj artilerijo in danes so ceste ob reki Aisni in v hribih nad reko pod topniškimi ognjem. Po mnenju zavezniških kritikov je položaj zdaj tak, da Nemci ne bodo mogli ustaviti se za reko Aisno, temveč se bodo najbrže umaknili čez groben hribov Chemin des Dames.

Istovčasno se je sovražnik umaknil tudi v Pikardiji na tri milje dolgi črti severno od Alberta, na zapadnem bregu reke Ancre. Ta umaknitev, katero so izsilili Angleži s svojimi lokalnimi operacijami dokazuje, da je odstranjena nevarnost nemške ofenive na dotičnem delu pikardske fronte.

Iz Pariza javljajo, da se vsak čas razvije splošna zavezniško-ameriška ofenziva na vsi zapadni fronti. General Foch, sigar izvršna strategija je pometla s armado nemškega koncipisa med Aisno in Marno, namerava s enako taktiko pomesti z veliko nemško zagozdo v Pikardiji.

Angleški maršal Haig je včeraj ob priliki štiriletnice vojne (Anglija je napovedala vojno Nemčiji 4. avgusta 1914) izdal poslanico na svojo armado, v kateri pravi: "Konec četrtega leta vojne je obenem konec kritične dobe za zaveznike. Zdaj lahko zremo z največjim zaupanjem v bodočnost."

V Washingtonu je odlelelo naznanjeno, da ima general Pershing zdaj milijon mož na fronti. Francoska republika je v soboto področila Pershingu odlikovanje "legije časti", najvišje odlikovanje, ki je možno v Franciji. Ministrski predsednik Clemenceau je dejal Pershingu: "Francija ne bo nikdar pozabila, kako so nam Vaše izborne čete pomagale do uspeha v trenutku najjužnejše bitke."

Po zadnjih poročilih so ameriške čete prodrle v Fismes in Nemci.

(Dalje na 3. str., 1. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.15 za tri mesece.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2687 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2687 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oglepaju n. pr. (Junija 30—18) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Setev in žetev.

Kjerkoli zavladal tiran s peščico podtiranov, čigar beseda je zakon in čigar meč je začetek in konec vlade, tam je prejalisej slišati o ropotanju bomb, ki padajo tam, kjer se prikaže gospod tiran ali podtiran. Starejša in najnovjša zgodovina potrjuje to z neštetiimi zgledi.

Terorizem je vselej zadel ob protiterorizem in navadno se je zgodilo, da so protiteroristi od spodaj pokopali teroriste od zgoraj. V Rusiji se je to ponavljalo leta in leta in končno je terorizem carizma legel v grob. Nemškemu kajzerju naravno ni bilo to po volji in hotel je dati Rusiji svoj terorizem. Čim so bolševiki ustrelili velikega kozla z demobilizacijo armade, je pričela Nemčija s svojo strahovladno.

Brestlitovski mir je bil teroristični čin prve vrste in za tem je sledila dolga vrsta zločinov nad Rusijo, ki so bili drug od drugega bolj banditski in groteskni. Kajzer je hotel s tem zadušiti duh revolucije, ali dosegel je ravno nasprotno. Dregnil je v sršenovo gnezdo in zdaj ne ve, kako bi se otepel. Ubit je bil njegov poslanik, ubit je glavni njegov roparski čet v Ukrajini in kakor poročajo, je ubitih že okrog 60 drugih nižjih hlapcev berlinske strahovlade. "Mir" med Rusijo in Nemčijo je bil od prvega dne velika farsa, danes je pa velika tragikomedijska; med ruskim proletarijatom in pruskimi tirani je vojna, in sicer vojna, kakršne si kajzer najmanj želi. Nemčija zdaj žanje, kar je sejala.

Šestletni delavci v Avstriji.

Socialistična "Arbeiter Zeitung" na Dunaju je prinesla poročilo — tako poročajo iz Švice — o pretresljivih razmerah, ki vladajo med mladino vseh narodov pod Habsburžani. Medtem ko odrasli moški padajo na bojišču za kajzerja in njegove sanje o svetovni nadvladi, natezajo otroci od šestega do štirinajstega leta svoje nežne koščice in mišice pri delu na polju in v tovarnah. Razmere v zvezi z otroškimi delom so bile že tako strašne, da je bil državni zbor na pritisk socialistov prisiljen uvesti preiskavo. Komisija, ki je stvar preiskala, je našla sledeče:

Več kakor ena tretjina vseh šolskih otrok opravlja delo te ali one vrste. Na Kranjskem, Stajerskem, Koroskem, Šleskem in v Bukovini je 45 do 53 odstotkov vse mladine vposlene pri delu; na Spodnjem Avstrijskem in v Istri je 23 do 28 odstotkov. Na vsakih sto otrok od šestega do osmega leta starosti je vposlenih 18 otrok, od devetega do desetega leta jih je 35, od enajstega do dvanajstega leta 50 in od trinajstega do štirinajstega leta 52. Dve petinki teh otrok opravlja delo te ali one vrste od petega ali šestega leta. Na vsakih sto otrok je 95 vposlenih skozi vse šolsko leto in delati morajo tudi ob praznikih. Najhujše izkoriščanje mladine je doma na kmetih in potem pridejo manjše industrije. Tri četrtine vseh otrok je vposlenih vseh 52 tednov v letu in delati morajo tudi ob nedeljah in praznikih. Izmed vsakih sto otrok jih je 38, ki delajo pozimi tri ure dnevno, in 22 jih dela po štiri ure, 54 čez šest ur, 27 več kot osem ur in 10 odstotkov več kakor 10 ur dnevno. Poleti jih dela izmed vsakih sto 77 več kot šest ur dnevno, 54 več kot osem ur in čez eno četrtino pa več kot 10 ur. Več kakor ena četrtina vseh šolskih otrok je vposlenih pri nočnem delu v tovarnah.

To je torej slika, ki mora napraviti vsakemu zavednemu delavcu črne lise pred očmi. Morda se še zgodi, da bodo morali otroci na delo takoj po porodu ali še prej — v materinem telesu! Cvet moštva je padel v kajzerjevi klavnici; kar se jih vrne, bodo večinoma telesne in duševne razvaline. Male dečke in deklice pa ubijajo v tovarnah in na polju. Lahko si je misliti, kakšna bo prihodnja generacija. Hudodelstvo habsburških in hohencolernskih veleornicev ne bo nikdar oprano.

"Jugoslovenski Svijet" piše, da je "Prosveta" sramežljivo priznala, da so socialisti v Avstriji izdali delavce. Gospodom krško-deklarantske vere bodi povedano, da se uredništvo "Prosvete" ni še nikdar sramovalo pribiti na steno kogarkoli, kdor je izdal delavske interese. Nešteto krat smo že povedali, kaj mislimo o socialistih Scheidemanovega kalibra v Nemčiji in Avstriji, o sodrugih Ber-

gerjevega tipa v Ameriki itd., in sram nas bi bilo, če bi ne bili storili tega. Monarhistična gospoda vedno in vedno namiguje, kako dobri so slovenski socialisti v starem kraju in kako "drugačni smo mi od njih v Ameriki". Povemo monarhistom, da bi slovenski socialisti in drugi demokratični Slovenci z njimi vred v stari domovini ravno tako ali morda še bolj delovali za jugoslovansko republiko kakor delajo demokratični Slovenci v Ameriki, če bi imeli toliko svobode kakor jo imamo mi. In kdo ve, če kljub temu že ne delujejo na kak način?

DOPISI.

NEKOLIKO O JUGOSLOVANSKI SLAVNOSTI 4. JULIA V WASHINGTONU, D. C.

Burdine, Pa. — Gotovo je že marsikdo izmed vas čital obširna poročila o "jugoslovanski" slavnosti 4. julija v glavnem mestu naše republike. Glasila Slovenske narodne zveze so prinašala cele kolone dolga poročila, v katerih so poveljevala to slavnosti in ji pripisovala velikanski uspeh. Pri tem so z zgražanjem pristavljala, kako to, da nimajo listi SRZ nobene besede v svojih kolonah o tej slavnosti.

Tisti, kateri znate čitati tudi med vsticami, ste takoj v prvih poročilih v njihovih listih spoznali, da so se Slovenci vrnili razočarani, ker so jih pri jugoslovanski slavnosti zastopavljali. Niti slovenske zastave ni bilo poleg srbske in hrvatske, kar je pri Slovencih vzbudilo nezadovoljstvo nad tem preziranjem in dr. Marušič je videl potrebo, da je šel na sejo podružnice Slovenske narodne zveze v New Yorku, kjer je tolažil razburjene slovenske kroge, posebno pevec, ker so bile vse njihove vaje in trud zastoj. To ste lahko spoznali iz zapisnika omenjene podružnice, priobčenim v G. N.

Torej njihovi listi so poročali, da se je slavnosti Jugoslovanov v Washingtonu udeležilo okrog trideset tisoč ljudi. Če bi hoteli poročati resnico, bi morali poročati, da je slavnost le videlo toliko tisoč ljudi od strani, kjer se je pomikal sprevod broječ par sto Srbov, Hrvatov in tucat Slovencev. Le tako poročilo bi bilo v soglasju z resnico. Spraviti 30.000 tisoč Jugoslovanov v Washington za sodelovanje pri slavnosti tudi ni nobena igrafa in ljudje tega niso verjeli, ko so čitali bombastična poročila. Verjetno pa je in tudi izvedljivo dobili v Washingtonu par stotin Jugoslovanov iz bližnjih krajev in seveda takih, katerim sredstva in čas dopuščajo. Ampak gospodje pristaki londonskega odbora so pa vse pobasali v svoj koš, kar jim je prišlo v bližino, celo ameriške častnike, ki so oddalec opazovali vsa stvar. Ravno tako se je zgodilo z menoj in mojimi tovarišci, ki smo se nahajali omenjeni dan v Washingtonu.

Brez vsakega vprašanja so nas po časopisih razglasili za zastopnike iz Burdina, Pa. Gospodje so se pri tem pošteno vrezali, kajti njihove izmed nas ni bil zastopnik organizacije SNZ, kajti mi nismo eni tistih, da bi dopustili nekliko gospodom brez vsakega vprašanja barantati z narodom, kot to oni delajo. Slovenci smo vajeni da mora izvirati vsa stvar iz ljudstva navzgor, ne pa doli od visokih in učenih doktorjev in profesorjev ter par diplomatov.

Ne bom opisoval podrobnosti, ker bi mi vzelo preveč časa, toda omenil bom par glavnih točk iz programa, ki so dale značaj vsej slavnosti.

1) Državna zastava kraljevine Srbije. (Zastava nosi srbski častnik, a njemu na vsaki strani po dva častnika in štirje sokoli kot častna straža.)

2) Kraljevi Marko na konju z jugoslovansko zastavo.

Ta jugoslovanska zastava je imela obliko banderica in banderica nimajo prav nič vzvišenega v sebi, pač pa velike, plapolujoče zastave. Zastava, kateri so dali ime jugoslovanska, ima plavo polje z grbom v sredi, ki je sestavljen iz dosedanjih grbov jugoslovanskih provinc.

Ko je ta zastava visela na dobojenem mestu nekaj minut, so jo odstranili in na njeno mesto so razobesili zastavo srbske kraljevine.

Prav nič nimam proti temu, da uradna Srbija prireja slavnosti, kajti do tega ima ravno take pravice, kot vsaka druga država v

prijateljstvu z Z. D. Ni mi pa popolni, da se njihov večji sijaj poslužujejo plašja jugoslovanskega ljudstvo, ki ga hoče svetovni javnosti prikazati, kot podložnega srbski kraljevini. Neki list je celo imenoval zastopnika srbske vlade v Washingtonu, g. Mihajloviča "jugoslovanskega poslanika" z naglasom, kot da Jugoslavija na podlagi krške deklaracije že obstoji.

Za demokratične Jugoslovane ostane še nadalje jasno to: Bili smo in bomo za razbitje Avstrije in za združenje Jugoslovanov v demokratično jugoslovansko federativno republiko in držali se bomo načel predsednika Wilsona o samoodločevanju narodov. Nasprotovali pa bomo vsem tistim krogom, ki žele ustvariti iz Slovencev, Hrvatov in Srbov državo v interesu dinastijske indovne stranke. Ker že padajo milijoni na bojišču, naj vsaj ne padajo zastoj. Tisti, ki bodo ostali, bodo zahtevali, da se odpravijo vzroki, ki so povzročili to vojno in glavna taka vzroka sta imperijalizem in avtokratični sistem držav. Če zahtevamo demokratično vlado za Nemčijo, jo moramo še toliko bolj zahtevati za Jugoslovane, kjer smo najbolj prizadeti.

Zato je in ostane naš boj za jugoslovansko federativno republiko, pa naj se konča vojna kakorkoli.

J. Avbelj.

Brzy Hill, Kans. — Tukajšnji premogovniki obratujejo s polno paro in pohajalec brez dela niso danes več vsakdanja prikazen kot pred leti. Zasluzek je odvisev od prostora in delavca. Čim hujše sile kdo porablja pri delu v rovu, tim večje so številke bankovcev na plačilni dan. V tem oziru je po vseh premogovnikih epako.

Na organizacijskem polju ne zaostajamo za drugimi naselbinami, kajti organizirani smo gospodarsko, politično in podporno. Pred tremi leti je sprožil sodrug John Goršek na konferenci soc. klubov idejo za združene prodajalne in njegova agitacija je rodila dober useph, kajti ustanovili smo tri združne prodajalne in to v Ringu, Grossu in Brzy Hillu, ki se vse dobro razvijajo, posebno pa naša. Imamo trgovino, ki je vredna nad \$15.000 in 133 dobrih članov in nad 40 drugih odjemalcev. Seveda je še nekaj takih, ki se popolnoma nič ne brigajo za gospodarsko osvoboditev delavstva, pa gledajo vse to nekako brezbrizno.

Inventar naše združne prodajalne dne 1. julija je sledeči:

Dohodki:	
Vfedenost v blagu:	\$14,667.67
Oprava trgovine	963.65
Liberti bond	50.00
Rabunski stroj	85.00
Člani dolgujejo	1,979.50
Skupaj dohodkov	17,745.82
Stroški:	
Delnice (133 članov po \$20 delnica)	2,660.00
Na posojilu	7,330.00
Neplačani računi	5,763.41
Dividende od 1. julija do 31. dec. 1917.	900.28
Ravnatelj založil na banki	349.44
1% delavcem	174.49
Skupaj	\$17,177.62
Čisti dobiček od 1. jan do 1. jul. 1918	567.99
Se odšteje po 3% delničarjem	405.45
Ostane za v rezervno blagajno	162.54

Iz teh števil je razvidno, da naša združna prodajalna jako dobro posluje, če se vzame v poštev našo malo premogovno naselbino.

Slovenci v Kansasu so se pričeli zelo zanimati za gibanje Slovenskega republičanskega združenja, le v naši naselbini je nekako mrtvo za to prekorsno organizacijo. Vzrok je ta, da pri nekaterih še ni umrl čut ljubezni za gnilo avstrijsko monarhijo, drugi so pa preveč mlačni, da bi se lotili vztrajne agitacije in dela.

Zeleti je, da bi se eno društvo zavzelo za stvar in sklicalo sestaneke društev, kjer bi razpravljali o agitaciji za SRZ.

Vrzi proč maske in se lotite borbe za osvobodjenje slovenskega naroda. Pokažimo, da smo pristaki demokracije ne samo na jeziku v doneh frazah, nego da smo pripravljani tudi delovati zanjo.

Dne 20. julija sem bil telefonično obveščen o nesreči mojega brata Gregorja Homeca, ki ga je zadela v rovu šte. 13, v Yale. Napotil sem se hitro v bolnišnico, kjer sem našel brata z zlomljeno roko in nogo. Vzrok nesreče je tak, kot v večini vseh drugih slučajih nesreče: zanemarjenje od strani družb za razne varnostne naprave.

John Homec.

Kenmore, O. — Tu smo ustanovili društvo, kateremu smo dali ime Sv. Alojzija in ga pridružili k J. S. K. J. Društvo je dobilo številko 127. Pristopilo je 15 moških in dve ženski.

Kakih drugih posebnih novic nimam poročati. O razmerah v naselbini ni da bi se hvallili, pa tudi ne grajal. Korakamo nekako svedno pot. Kadar zaidejo iz tega tira, bom poročal.

Alois Mišer.

Akron, O. — Tukajšnji Slovenci smo večinoma zaposleni v tovarnah, kjer se izdelujejo raznovrstni predmeti iz gumija in prvi vrsti gumijasti obroči za na kolesa avtomobilov (tires). Naše mesto si lasti tudi ime "Ruber City" vsled velikanske industrije za izdelke iz kavčuka. Tri četrtine vseh izdelkov iz kavčuka so proizvod akronskih tovarn. Poleg teh so v Akronu tudi druga industrijska podjetja, v katerih so tudi zaposleni naši rojaki.

Dela kakor tudi plača so različna. Delo je večinoma osemurno, plača pa od kosa.

V bližini je predmestje Kenmore, kjer tudi živi nekaj naših rojakov.

Tu imamo društva Dolenec, št. 170, SNPJ in eno SDFZ, ki dobro napredujejo. Tu je le malo takih rojakov ki niso člani društev. Večina vpoštevaajo važnost društva za "delavce", ki jim nudijo v nesrečah najboljšo pomoč. Naše podporne organizacije so za delavstvo to, kar je organizacija Rdečega križa za vojake. Zato pa pristopite k društvom tudi tisti, ki ste dosedaj s pristopom odlašali.

Dasiravno smo tukajšnji Slovenci zelo raztreseni, se vseno večkrat zberemo skupaj na kakih društveni zabavi, svatbi in podobnih prilikah. Dne 20. julija je priredilo veselico društvo Dolenec, SNPJ, ki je prav povoljno izpadla. Del čistega dobička smo dali SRZ.

V kratkem smo pričakovali svatbe, pa ne bo menda nič, ker se je ženin izgubil. Res čudno je, da se fantje boje še teh par evetk, ki se razvitaajo v naši naselbini, dasiravno je fantov godnih za ženitev cela kompanija.

Akrončan.

East Helena, Mont. — Pogovi vremena in dežja so prizadjali v lepem mesecu juliju "Slovenskemu Loven" mnogo neprilik. Res, da ni še v tem času odprta lovska sezona na srne, fazane in prirejske kokoši (prairie chickens), ampak Slovenci lovec je imel vse potrebno pripravljeno za velik piknik, ki bi se imel vršiti dne 14. julija. Nebeški nalivi so ga pa odložili do 21. julija.

V veselje veselicega odbora društva Slovenski Lovec, šte. 143, SNPJ, smo imeli dne 21. julija lepo vreme. Piknik se je vršil eno miljo od tukaj na Peter Petkovi farmi. Avtomobil so vozili udeležence semintja in navozili precejšnje število občinstva na veselilni prostor, ki se je prav dobro zabavalo. Zakaj pa tudi ne, saj jim je tako malo kdaj dana prilika umakniti se toplinskemu sunradu. Neprisiljena zabava me hča in ogreva srce. To je lahko marsikdo opazil ob prijetnih zvokih vijolin, klarineta in koncertine. Godba je bila izvrstna, zato pa so ljudje plesali kot da se gibljejo v zraku brez vsake težave.

Žejo je nam gasil točaj Franjo Domjanovič s pravo kapljico sv. Gambriusa.

Društvena blagajna si je s to priveditvijo tudi pregledala egipčevsko temo, ki je trajala v njej stalno par let. Upsamo, da se re-

bo ponovno nalezla te hude bolezni.

Od čistega dobička smo dali 25% amerišskemu Rdečemu križu, za kar smo dobili zelo laskavo priznanje.

Veliko zaslug za uspeh veselice gre bratu Ivanu Kranpu, ki je največ pripomogel k razprodaji tiketov. Tudi Strainerjeva mama so napravili pri prodaji sladole- da izborni uspeh. Hvala vsem, ki so pripomogli k uspehu veselice.

Na političnem polju smo v naši naselbini mrtvi. Nerazumljivo mi je, kake "aspiracije" imajo naši ljudje na političnem polju. Morda čakajo, da pridejo kake koristne spremembe same od sebe, ker se nočejo ganiti v nobenem oziru.

Slovenski socialistični klub št. 101 spi že dve letini čaka, da ga pridejo oživet dobri ljudje in mu zopet opomorejo k boljšim časom življenja in napredka.

Rojaki, kaj pa s Slovenskem republičanskim združenjem? Ali bomo mi ta velevažni čas kar tako brez vsake brige pustili iti mimo? Skoro vsi se strinjamo s R. Z. razven nekaj staroveških avstrijakov, ki so še vedno prepričani, da imajo najboljši glas samo pruske kavke, toda na teh par ljudi se ne bomo ozirali.

Ljudje, ki so še vedno ljubitelji Avstrije, begajo narod s tem, da bo bodoča Jugoslavija srbska dežela, v kateri bodo Slovenci brezpravni. Tako govorenje seveda ne prinaša dobrih sadov, kajti ljudje se boje novih gospodarjev. V tem je veliko grešil londonski odbor s svojo krško deklaracijo, ki je le potrdil ljudem tak sum, da se misli narod bolj anektirati kot po osvoboditi. Vse nekaj drugega je program SRZ, ki določa federativno formo države za bodočo Jugoslavijo. V-njej bodo vsi jugoslovanski narodi ravnopravni in kar je glavno, taka federacija bo omogočila zblizanje narodov prijateljskim potom, medtem ko bi dala Jugoslavija, ustanovljena na podlagi krške deklaracije, močnejšemu narodu priliko, da si jezikovno osvoji slabejšega. To bi rodilo šovinistične boje, katerih pa med Jugoslovani ne sme biti in da jih preprečimo, naj se da vsaki narodnosti neodvisnost in svoboda v jezikovnih in narodnostnih vprašanjih. To bo pripomoglo, da se bo pričela jezikovno zblizevati jugoslovanska inteligencija in ustvarjati opdlago za "Jugoslovani so en narod." Mi danes vemo, da Slovenci nočejo biti Srbi in Srbi nočejo biti Slovenci. Ravno to velja za Hrvatje in Bolgare.

Vse to so vzeli v obzir zastopniki Slovenskega republičanskega združenja, pa so izdelali program, ki je edini možen rešiti jugoslovansko vprašanje v zadovoljstvo narodov. Kralji pa seveda v programu SRZ ne pridejo v poštev, kajti mi propagiramo republiko, v kateri bo lahko kandidat za predsednika ljubljanski župan Tavčar in sedanji vladarji jugoslovanskih držav. Deklaracija ne bo izključevala od obžavljenih pravil nikogar, kdor bo živel v soglasju zakonov.

Program SRZ, je demokratičen v najširšem pomenu besede; zato je dolžnost demokratično mislečih ameriških Slovencev da se pridružijo SRZ, da ustanovljajo nove krajevne organizacije, kjer jih še ni. Simpatiziranje s Slovenskim republičanskim združenjem ni dovolj. Treba je, da ste član organizacije, da tudi kaj žrtvujete zanjo. Bratje in sestre v E. Heleni, pojdiimo in tudi mi stomo našo dolžnost.

Balthazar.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. D., New Duluth, Minn.

Vaše naznanilo smo prepoznali prejeli. Tisti dan, ko ste ga odposlali, bi ga mi morali imeti že v uredništvu, če ste hoteli, da vas na znanilo v listu doseže pravočasno.

Nekateri dopisniki pišejo imena Lawndale Ave. mesto So. Lawndale. Če izpustite besedo So. bomo pošiljate navadno pol dne ali več pozneje, kajti Lawndale ulica se deli v južni in severni del in obsega daljavo čez deset milj ter je razdeljena v več lokalnih poštinih okrožij. Vsekakor je pa važno, da dopisniki pri pošiljanju na Prosveto zapisujejo vselje tudi besedico South, okrajšano So. Lawndale Ave. V velikih mestih so natečni naslovi važni, če nočete, da bo vaša korespondenca zadržana vsled nepopolnega naslova.

VESTI Z BOJISCA.

ci beže kolikor morejo v severno smer od Vesle, za njimi pa gore trgi in mesta. Nemci uničujejo topeve in strelivo, ki ga ne morejo vzeti s seboj. Silne eksplozije se neprenehoma ponavljajo in vsa pokrajina je zavita v gost dim. General Mangin, poveljnik francoske armade na zapadnem krilu, je že pričel razdirati nemško fronto severno od Soissons in njegove čete že prehajajo na severni breg Aisne. Francozi tamkaj kontrolirajo ves južni del reke do Venezila, ki se nahaja kakih pet milj južno od hribov Chemin des Dames.

Hindenburg in Ludendorff pojeta "miserere".

Kodanj, 4. avg. — Iz Berlina poročajo, da sta maršal Hindenburg in general Ludendorff večeraj odprto priznala v intervjuju s časnikarskimi poročevalci, da so se toplotno izjalovili njuni "strategični načrti". Dejala sta pa, da so Nemci še vedno "gospodari situacije" in da se je izpraznitev teritorija izvršila po "prej določenem načrtu". Izguba ozemlja je brez pomena — sta rekla — in prodiranje sovražnika na lastnem teritoriju ne more vplivati na rezultat vojne; vse drugače bi bilo, ako bi se bitke vršile na nemškem ozemlju, kajti v tem slučaju bi bolela izguba mest in teritorija. Končno je dejal Hindenburg, da se bodo nemški vojak kmalu "privadili Američanom", kakor so se črnokožnih čet v francoski armadi. Najlepša je pa vest, ki zdaj kroži v Nemčiji, da je Hindenburg nalašč pustil ameriško armado v Francijo — ne da bi jo ovrval s potapljanji — z namenom, da jo potem obkroži, izstrada in vjame! Nemški vojni stan poroča o "velikem uspehu" armade generala Boehma ob Aispi, katera se je srečno umaknila iz marnske zadnje.

544 nemških letal padlo v juliju.

London, 4. avg. — Po uradnih vesteh so zavezniki in Američani uničili meseca julija 844 avstro-nemških eroplanov, naveden ko so jih sami izenčili 325. Angličani sami so uničili 410 sovražnih letal, Francozi 290, Italijani 106, Belgijci 4 in Američani 3. Na balkanski fronti je bilo uničenih 26 letal in v Palestini 5. Na drugi strani so Nemci uničili 316 zaveznikih letal, Bolgari pet in Avstrijci samo štiri. V tem času so zavezniki izvršili 17 uspešnih napadov na nemška mesta in 18 napadov na nemške militaristične pozicije v Belgiji.

116 ubitih v večerajšem seznamu.

Washington, 4. avg. — Večeraj je bilo objavljenih 217 imen. Izgube: 112 mož ubitih v boju, 11 jih je umrlo za ranami in 11 vsled bolezni, 5 jih je smrtno ponesrečilo, 58 mož je težko ranjenih in 9 jih pogrešajo. Mornarska pehota ima štiri ubite in vsaga skupaj 11 izgub. V soboto je bila razširjena vest, ki je baje izvirala iz ameriškega vojnega stana v Franciji, da se računajo ameriške izgube v sedanji ofenzivi na 12.000 mož. General March, šef generalnega štaba, je pa izjavil, da je omenjena vest neraziskana in da general Pershing ni poročal nič takega. March je dejal, da bodo izgube takoj objavljene čim pride oficielni seznam v Washington, ampak do danes še ni nobenih estimacij. K temu je dodal gen. March, da znašajo ameriške izgube povprečno 20 mož na vsakih tisoč, medtem ko so pred enim tednom znašale 17.

Razno iz inozemstva.

Bolgarske čete revoluirale; ustrelile so dva stotnika. London. — "Exchange Telegraph" ima poročilo, da so se uprle bolgarske čete blizu Sofije in zahtevajo mir. Med uporniki in lojalisti je bila krvava bitka, v kateri je obšlo mnogo mrtvih in ranjenih; ubita sta bila dva stotnika. 200 rebelov je zaprtih. Dalje poročajo, da je nastala nezadovoljnost v bolgarski armadi vsled pomanjkanje živil na fronti. Znamenja prihajajoče revolucije naraščajo. O skrivnem odhodu kralja Ferdinanda se razširjajo med Bolgari zelo razburljive govornice. Zadnji teden so bolgarski vojak v Sofiji meta-

li kamenje na poslopje turškega poslanika in pobili žipe. Nemško poslanštvo je pomnožilo svoje straže.

Lakota v Avstriji.

London. — Švicarski bankir Ehrenspenger, kateri je prišel na Anglijo, je bil presenečen, ko je videl, da je v Angliji še dovolj hrane in drugih potrebščin. Bankir je dejal sledeče o položaju v Nemčiji in Avstriji: "Položaj v Avstriji je grozen. Vsa hrana s kruhom vred — razen zelenjave — kar je dobe ljudje na Dunaju in v drugih večjih mestih, je neužitna. Ljudje ne morejo iz hiš, ker so večinoma bos. Čevljev ali škorenj je nemogoče dobiti za nobeno ceno, niti kave ali čaja in drugih tropskih produktov. Razmere v Nemčiji so nekoliko boljše na deželi, toda v Berlinu in drugih večjih mestih so slabše kakor v Avstriji. Nemški delavci živijo zadnjih šest tednov ob sami peši in krompirju. Obleka je strogo odmerjena. Ni hče ne more kupiti obleke brez dovoljenja in to le tedaj, kadar preišče vse kote v hiši in se "prepričajo", da je obleka potrebna. Platna sploh ni mogoče dobiti.

Vsak neutralce se mora čudom čuditi, kadar pride k vam na Anglijo in vidi, da imate vsega dovolj. Avstrija je še v vojni le valed blica, a katerim jo podi pred sabo Nemčija. Nemci še vedno verjamejo, da vojna ne bo več trajala dolgo in da bo zmaga njihova."

Kajzer je zastavil vse, da dobi vojno pred zimo.

London. — Informacije iz dobrih virov govore, da je vrhovno poveljništvo nemške armade zastavilo vse sile, da dobi ali izgubi vojno pred začetkom leta 1919. Militaristični opazovalci si belijo glave, kako je mogoče Nemčiji misliti na odločilno zmago. Najmlajši rekrute, ki stopijo v nemško armado v oktobru, štejejo komaj 400.000 mož in v tem času bo Amerika najmanj dvakrat ali trikrat nadkrčila to število s svežimi armadami, ki pridejo čez morje.

Ludendorff je padel v nemilost.

London. — Iz Berlina javljajo, da je nemški general Ludendorff padel v splošno nemilost pri Nemcih, kajti njega dolže, da je zakrivil poraz ob Marni in sploh ves neuspeh petih nemških ofenziv v Franciji letošnjo spomlad in poletje. Dalje pravijo, da je kajzer poklicel maršala Mackensena v svoj glavni stan, kateri najbrže dobi Ludendorffovo mesto.

Iz Curiha poročajo, da je Hindenburg pred kratkim na nekem sestanku obtožil Ludendorffa površnosti in nezmožnosti. Ludendorff pa zvrča krivdo na nižje generale.

Viljem je pomnožil svojo telesno stražo.

London. — Iz Amsterdama poročajo, da se nemški kajzer boji napada na svoje življenje in vsled tega je podvojil telesno stražo. Kajzer se varuje tudi s tem, da se zunaj nikdar ne vozi v avtomobilu ali vlaku, ki je namenjen zanj, temveč v prvem sedu nekdo drugi, ki je precej kajzerju podoben, medtem ko se vozi Viljem v varni daljavi od zadaj v skromnem avtomobilu ali vlaku. Njegovo osebno stražo tvori polk izbranih vojakov, ki ga nikdar ne puste izpred oči, in nad njim vedno kroži eroplan.

1. avgusta, ko so pretekla štiri leta odkar je Nemčija v vojni, je kajzer izdal na armado in ljudstvo velik slavospev "saj najnim pridobivam, ki" smo jih mi (z "mi" menda misli kajzer sebe in svojih šest sinov!) izvojevali z božjo pomočjo." Nato pravi, da pridejo z nastopnim letom najhuj časi za Nemčijo, "ampak Nemčija izide iz viharja zmagovalita in ponosna, tista Nemčija, ki je vrgla ob tla že marnskateri mogočni (!) narod." Končno poziva Nemce, da se morajo boriti za eksistenco cesarstva do zadnjega in zaključuje z običajnim: "Bog je z nami."

(Kajzer ne verjame niti svojim lastnim besedam. Kajti če bi res verjel, kar pravi, da je Bog njegov partner, ne bi podvojil svoje telesne straže! Op. ured.)

Španski kralj prosil milosti za carjevo floto.

London. — Iz Madrida poročajo, da bi španski kralj rad pre-

prečil nadaljne eksekucije članov Romanove dinastije. Obrnil se je baje na bolševike s prošnjo, da naj dovolje bivši carici, njenemu sinu in drugim Romanovcem oditi iz Rusije.

Vesti iz Rusije.

(Nadaljevanje s prve strani)

in od tistega časa je bil v neprestanem boju z Leninom in njegovo vlado.)

500 ARETIRANIH ZARADI EICHORNOVEGA UMORA

London. — Iz Curiha poročajo: Brzojavke iz Krakova javljajo, da je bilo v Kijevu aretiranih več kot 500 oseb v zvezi z umorom maršala Eichorna. Med aretiranimi sta tudi bivši ministrski predsednik Winneschinks in prof. Paul Miljukov, znani vodja ruske kadetske stranke. Nemčija je poslala sveže čete v Ukrajino, kjer se vrše krvavi boji med rebelnimi kmeti in Nemci. Nemci so odkrili zaroto, ki je imela strmoglaviti diktatorja Skoropadskega.

Revolta v Arhangelu.

Kandalaska, 4. avg. — V Arhangelu je izbruhnila revolta proti bolševikom in sovjetske čete pobegnile iz mesta. Po končanem, vultu se je izkreal na suho oddelek zavezniških pomorščakov, ki so okupirali kolodvor in brzojavno postajo.

London, 4. avg. — Iz Kodanja poročajo, da je pravi atentator, ki je ubil nemškega poslanika Mirbacha, pobegnil iz Rusije.

Ameriške vesti.

KRALJ SLEPARJEV PRIJEL.

Chicago, Ill. — Oblasti so prijele Ernest J. Stewarda, kralja vseh sleparjev in zvezni komisar je določil zanj \$5.000 porokstva. Steward je nastopal kot armadni oficir, nadzornik motorjev svobode, da je ložje osleparil svoje žrtve. Uradniki justičnega departamenta so mu bili na sledi že pred dvema letoma, ko je bil na meji odpuščen iz vojaške službe kot prostak.

Steward je prišel prvič v Chicago v letu 1917. S sabo je prinesel v denarnem pasu \$15.000 in kupil je pet in osemdeset čevljev dolga jahta "Aloha". Zanj je plačal \$8.000. Z jahto se je podal takoj na pot. On pravi, da je jahto kupil od George H. Penna v hotelu Blackstone, ki ga vladni uradniki že dalj časa iščejo zastoj.

Po daljšem potovanju, na katerem so žena, vino in petje igrali veliko vlogo, je na jahti izbruhnil požar, ko se je nahajala blizu Clevelanda. Jahta je zgorela do vodne črte. Steward je skušal dobiti zavarovalnico, pa je odnehal, ko je zavarovalna družba pričela s preiskavo, kako je nastal ogenj.

Nekaj dni kasneje, v avgustu 1917, je bil zopet v Chicagu in posedoval je jahto "Tarla". Vladni uradniki so postali nanj pozorni, ko je na dveh vladnih ladjah, zasidranih v reki Chicagu, nastal ogenj kmalu potem, ko je plula mimo njiju jahta "Tarla".

Steward je dal zdaj jahtam slovo in se je posvetil avtomobilom.

Nastopal je kot nadzornik za motorje svobode. V Detroitu je kupil avtomobil Hudsonovega sistema in plačal nanj \$100. Z njim se je pripeljal v Chicagu in ga prodal za \$1.200. Napravil je \$1.100 čistega dobička. Kupil je po tej kupčiji avtomobil Vellejevega sistema pod enakimi pogoji in seveda tudi prodal. Za njim je kupil in prodal še več avtomobilov, tako da je šla kupčija prav dobro, dokler ga ni prišla roka pravice.

Steward je kupčeval tudi z oljnimi zemljišči v Mehiki, in se je prav rad mešal med Nemce.

KRATKA STAVKA.

Chicago, Ill. — Okoli pet sto tesarjev, ki vrše razna stavbinska dela na velikejezerski mornariški postaji in delajo za trdvo Pashen Bros., je zahtevalo \$11 več na mesec, da plačajo vožnjo iz Chicaga do velikejezerske mornariške postaje in nazaj. Družba je zahtevala odklonila in tesarji so prenehali z delom. Zdaj jim je družba obljubila pet centov povznanja meze na uro in tesarji so se vrnili na delo.

ADRESA VRHOVNEGA ŽELEZNIŠKEGA RAVNATELJA NA ŽELEZNIČARJE.

Washington, D. C. — Železniški ravnatelj McAdoo je v naznanilu, da je 500.000 železničarjev prejelo povznanje meze, dejal železničarjem, da ameriško ljudstvo pričakuje, da železničarji zdaj store svojo dolžnost in da z novo eneržijo vrše svoje delo. Opozoril je železničarje, da je samoposebica, da izvrše več dela v železniških delavnicah. Če se to ne izvrši, bo ovršana bojna moč ameriške armade na francoskem in ameriške mornarice na morjih.

Dejal je, da je ponosen, ker so železničarji lojalno vršili službo, odkar so železnice prišle pod zvezno kontrolo.

Železniški uradniki pravijo, da se najbrž ne uvede znižana vožnja za vse vojak, ki odhajajo na dopust, ker bi bili vlagi preveč naltlačeni okoli vojaških taborišč in bi ne bilo prostora za civiliste.

En cent od milje plačajo za vožnjo tisti vojak, ki so dobili poseben certifikat od svojega poveljnika za dopust. Izdanih je bilo skoraj tri milijone aplikacij za znižano vožnjo in vojaške oblasti jih še zahtevajo.

S prvim avgustom mora pošiljatelj plačati po odredbi železniškega ravnatelja vozno ceno za tovorno blago v gotovini.

VOJNI TAJNIK BAKER JE POHVALLJUDARJE.

Washington, D. C. — Vojni tajnik Baker je po kurivnem upravitelju Garfieldu izročil 150 rudarjem v okraju Mereer osebne pozdrave, ki so vsled starosti prenehali delati in so se sedaj vrnili zopet v rudnike, ker deželna potrebuje premog. "To je duh, ki ga svobodna in liberalna vlada vedno vsvari", pravi mr. Baker v svojem pismu na mr. Garfielda, in ki zagotovi triumf našemu orožju in ciljem. Po Vas pošljem osebne pozdrave tem junakom s krampom."

Vojni tajnik Baker je s temi besedami povedal, da cenil te stare rudarje, ki so se v potrebi vrnili nazaj v rudnike, mesto da bi počivali na svoja stara leta, ravnotako visoko kot vojak, ki se bojujejo na bojiščih za varnost demokracije.

KAJ POMENI PREMOG ZA ZMAGO VOJNE.

Kot smo že poročali v prejšnjih člankih v tem listu rudarjem in delavcem pri koksovih pečeh, da je to vojna za demokracijo in za to demokracijo se mora voditi boj na tej in oni strani oceana.

Onkraj oceana se bojujejo z orožjem, izdelanim v Ameriki, ki se pošilja tja na parnikih, ki so tudi izdelani v Ameriki.

Delavci, ki pomagajo pri izdelovanju tega orožja in parnikov, pomagajo ravnotako, kot da bi se bojevali proti sovražniku na francoskem.

Ker pa je PREMOG in KOKS eno najpomembnejših sredstev, brez katerih ne morejo delovati jeklarne, ne železnice in ne parniki, se je torej vlada potrudila, da daje stopercentno vozove k rudnikom v koksovem okraju, CONNELLSVILLE od kjer se zalagajo vse jeklarne in tovarne pittsburskega okraja. Medtem, ko je bilo prošlo zimo pomanjkanje vozov, jih je letos dovolj na razpolago kolikor jih sploh morejo naložiti premogarji in nakladalci koksa in še prav delajo stalno vsak dan.

Vlada je izvršila svojo dolžnost, da je preskrbela stopercentno vozove v ta distrikt, sedaj morajo pa še premogarji, delavci pri koksu paziti, da jih vsak dan nalože.

Sedaj je treba delati toliko časa, da so vsi vozovi napolnjeni s premogom ali pa koksom — blago, ki je potrebno za našo zmago v tej vojni.

NAZGANILO.

Rojakom v Johnstown, Pa. in bližnji okolici naznanjam, da sem se preselil za stalno v svoj lastni dom na šte. 67 Iron Street, ravno nasproti postaje pennsylvanske železnice.

Toplo se pripravam vsem rojakom za vsa krofaška dela.

Tony Fortuna, krojač, 61 Iron Street, Johnstown, Pa.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 2. aprila 1904. Inskorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois. GLAVNI STAN: 2657-59 NO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR: Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill. I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans. II. Podpredsednik: Jolef Kubelj, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill. Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill. Kapišnikar: John Molek, 4008 W. 11st St., Chicago, Ill.

NAZORNI ODBOR: Jole Ambrožič, box 351, Canonsburg, Pa. Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill. F. S. Tauscher, 674 Ashay Ave., Rockspring, Wyo.

POBOTNI ODBOR: Anton Hraat, box 140, Canonsburg, Pa. Jole Radšek, box 432, Smithton, Pa. Budoit Pieterček, box 436, Bridgeville, Pa. Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa. M. Petrovič, 14815 Hale Ave., Colliawood, O.

UREDNIK PROSVETE: Jole Zvertaik.

VRHOVNI ZDRAVNIK: F. J. Kera, M. D., 6302 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov: JOHN VERDERBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov: JOZE AMBROŽIČ, box 351, Canonsburg, Pa. Pritožbe preprijetive vsebine, ki sta jih rešili prva in druga instanca, se pošiljajo na naslov: ANTON HRAAT, box 140, Canonsburg, Pa.

VSI DOPISI, rasprava, šlaht, naznanila itd. za "Prosveto" se pošiljajo na naslov: UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE PRAVNIŠKE STVARI, naročnina, oglaš, se pošiljajo na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657-57 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korrespondenci z tajništvo S. N. P. J., uredništvo in upravljalstvo "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč zaplitate naslov, ki je to naveden, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Bolne ženske Severa's Regulator. Naj bi ne prenašale hudih bolečin, krčev in drugih nerodnosti, katerim so tolikrat podvržene. Teh bolečin ni bilo nikakor potreba prestajati, inebilo se jih še sedaj, ali od začetka. Rabite torej občezano zdravilo za ženske in za dekleta, vzemite Severa's Regulator. To je izborna tonika in zdravilo, osobito pri ženskih boleznih. To zdravilo deluje hitro, mirno in z gotovim uspehom. To zdravilo ne vsebuje nikdar nikakega, kar bi škodovalo zdravju. Vsaka ženska naj bi jelo poskusiti. Cena \$1.25 steklenica; dohva se v vseh lekarnah. W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA.

SLOVENKAM IN DRUGIM SLOVANSKIM ZENAM SE priporoča izkušena in zdravnim dovoljenjem potrjena BABICA, stanujuča eno poslopje zahodno od vogala Mr. Stefančičeve rodopalne v Widmarjevem poslopju, Franklin, Kans.

ISČETA SE. Društvo "Zarja Svoboda" št. 325, S. N. P. J. išče svoja člana Thomas Čebaška in John Krbarja, naj se jim hitreje zglašita. Ker se tiče njihovih zadev, sta brez skrbi, toliko je požvedelo društvo za kar jima tudi jamči. Louis Buščaj, predsed. Louis Skube, tajnik in Anton Anžiček blagajnik.

NAPREDEK. "Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njenimi idejami, podpisaj trgovec, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni. ANTON ZORNIK, Hermine, Pa.

POZOR SLOVENCI! Vsem rojakom želim naznaniti, da sem se zopet preselil v Chicagu iz Blue Islanda, Ill., in imam svojo gostilno, kjer točim raznovrstne sveže pijače. Rojakom se toplo priporočam, da me obiščejo ob prihki na novem prostoru. Dobra in točna postrežba vsem. ANDREW SPOLAR, 1634 So. Ashland Ave. in 15 pl. Chicagu, Ill.

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK 638 Penn Ave., Pittsburg, Pa. Dr. Koler je najbrže zdravnik, ki ima 35 letno prakso v zdravstvu in najbrže zdravil najbrže bolnih ljudi. Zdravilo, ki ga uporablja, je izbrano zdravilo, ki ga uporablja vseh bolnih ljudi. Zdravilo, ki ga uporablja, je izbrano zdravilo, ki ga uporablja vseh bolnih ljudi. Zdravilo, ki ga uporablja, je izbrano zdravilo, ki ga uporablja vseh bolnih ljudi.

Prof. Dr. Mullin ZDRAVNIK — SPECIALIST ZA SLOVENCE 411-4th Avenue (NA SPROTI POSTE) Pittsburgh, Pa. Stari in izkušeni zdravnik, z 35 letno prakso. Zdravi vsakega bolnika, ki mu je potrebno. Zdravilo, ki ga uporablja, je izbrano zdravilo, ki ga uporablja vseh bolnih ljudi. Zdravilo, ki ga uporablja, je izbrano zdravilo, ki ga uporablja vseh bolnih ljudi.

Zgodovinska alika. — Spisal Jernej Severjev.

(Konee.)

Toda dasi naselniki občudujejo junaška dela svojega zapovednika...

Toda skoro v odločilnem trenutku se pojavi neki večer v mraku nenadoma mlada deklica...

In tako se dogodi še večkrat. Kadar preti glad z vso svojo strahoto...

Čudno skrivnostno bitje je ta mlada deklica, rojena od indijanskih roditeljev...

Smitha globoko v srce gane ta pozhrtvovalna udanost. Pa niti priliko ni najde...

V tem je izvršil svojo nalogo: naselbina je zagotovljena. — Iz Anglije so došli novi delavci...

Ali usoda njegove rešiteljice še ni dovršena. Pokahonta je ostala angelj miru...

Neki dan nalete nanjo Angleži iz Jamestowna, ko se je bila preveč oddaljila...

Bliza se ji — govori z njo. — Zal mož je in spominja na Smitha. Visok je kakor Smith...

je izvršena. Virignija je dala svoj najlepši biser v poročstvo in zastavo.

Pokahonta je zvesta, ljubezniva žena in skrbna, milosrdna mati. Dokler biva med Evropejci...

Ko dospo na Angliško, se vse čudi in strni njeni lepoti. Vse očara njena priprosta ljubeznivost...

John Smith potegne se za njo v prošnji do kraljice Elizabete in ta pridruži mladi indijanski kneginji...

Bogato obdarjena, člana kot kneginja kraljevske krvi, hoče naposled zapustiti Anglijo...

S početka se brani, ga videti. Ali njena ljubezen je krepkejša nego moč njene volje...

Od tega hipa je vničeno njeno življenje. Dospo še do Gravesenda, od kjer se misli odpeljati...

To je pripoved o indijanskem biseru.

Iz "Misterija Žene."

Napisala Zofka Kvedrova.

— Pusti me, jaz te nečem! Saj sem ti povedala, da te nečem in te nečem!

— Proklete, kdo te je umazal?! Saj sem se umil, viš! — Stegnil je svoje debele...

— Tvoje roke so zmirom grde in umazane, da veš. In ti si grd in neroden!

— Zakaj bom hodil, saj sem komaj prišel. Dosti dela smo imeli danes. V kovačnici se je kar kresalo inker.

— Mene nič ne briga. Jaz te nečem več, ali šiš, nič veš! — Nerодно je pogledal svojo ljubico...

— Nečeš me? — je dejal topo in neumno in potem se je zasmejal: — Kaj pa, da me češ!

— Ona je postala rdeča togote. — Viš ga, to poglavca; vzamem naj te, ko te nečem, ne?! Da bom tako stara...

— Tistega dedca hočeš, ki ima že ženo! Fej, ti vlačuga, k... , fejd, fejd! Samo poskusil! Tebe zadavim, njemu pa potarem kosti, da me bo pounil živ dan!

— Prijel jo je in jo stresel, da je počela kričati. Priteklo so ljudje in jo rešili...

Kovačev France ni nobenega zadavil, nobenemu kosti polomil, četudi je odšla njegova ljubica v mesto.

In babuice so kimale z glavami. Že pred tridesetimi letom so bile vse grde in stare...

In babuice so kimale z glavami. Že pred tridesetimi letom so bile vse grde in stare...

In babuice so kimale z glavami. Že pred tridesetimi letom so bile vse grde in stare...

In babuice so kimale z glavami. Že pred tridesetimi letom so bile vse grde in stare...

Sirom Amerike

PTIČAR JE POBEGNIL, KALNI PA ZDIHUJEJO PO IZGUBLJENEM DENARJU.

Chicago, Ill. — John Gugliucci je imel fino opravljeno pisarno v Ashland bloku...

Naečnik detektivov je poslal, k Gugliucciju takoj dva detektiva. Ko sta vstopila, sta našla le njegovo stenografino...

Bogato obdarjena, člana kot kneginja kraljevske krvi, hoče naposled zapustiti Anglijo...

JEKLARSKI IN ŽELEZARSKI DELAVCI SE ORGANIZIRAJO.

Chicago, Ill. — Samuel Gompers, predsednik "Ameriške delavske federacije..."

— Koraki so bili podzvzeti v soglasju z rezolucijo, ki je bila sprejeta na konvenciji federacije...

John Fitzpatrick, predsednik "Delavske federacije" v Chicagu, je rekel...

\$12 DOLARJEV DENARNE GLOBE, KER JE KRAVA HODILA PO PREPOVEDANEM POTU.

Hammond, Ind. — Frank Alamprija je bil kaznovan na tujkajšem sodišču...

510 LOKOMOTIV NAROČENIH ZA FRANCIJO.

Washington, D. C. — Vojni departament je naročil 510 lokomotiv za vojaške železnice...

DELAVSKI IN TRGOVSKI INTERESI V NASPROTJU.

South Bend, Ind. — Northern Indiana Railway kompanija namerava podražiti vozno ceno...

Z GRODNOJO NOVIM TOVARNI PRIOČILI.

Hammond, Ind. — American Sheet and Tin Plate kompanija, podružnica United States Steel...

RUMELY OBTŌZEN.

New York, N. Y. — Nemška vlada je investirala \$1,431,700 v "New York Evening Mailu"...

Rumelyjevo kupčijo v juniju 1915 sta plačala grof Bernstorff, nemški poslanik...

Mr. Becker je dejal, da bodo predloženi dokazi, ki bodo ovrgli Rumelyjevo trditev...

Tej izjavi je Rumely dodal, da je menjica za \$100,000, ki je lastina Sielekna...

1. Rumely je obtožen krive prisige. 2. Kaufman je obtožen krive prisige.

Obtožnica pravi, da Rumley in Kaufman nista dne 4. decembra 1917, naznanila varuhu tujezemske lastnine...

FANT SEDEM ČEVLJEV 10 PALCEV VISOK UMRL.

Camden, N. J. — Tukaj je umrl 19-letni Joseph Jauniuck...

Vabilo in pozivu!

Pozivljajo se vsi člani društva "Zvezda" šte. 297, S. N. P. J. da se gotovo udeležijo društvene seje...

Delavci s strojem \$244.53 (na dva tedna)

Nakladalci \$133.62 (na dva tedna)

Mi plačamo \$4.88 dnevno našim delavcem.

Ako ne zaslužite približno toliko kot je tu pisano, ali če ne delate pri delu...

Pridite naravnost na Curtisville, Pa., s Bessemer in Lake Erie R. R. železnico...

VEL ZAMOREC.

Whiting, Ind. — Zamorec Griffin Hatcher je doprinesel največjo žrtev, ki jo more doprinesiti človek.

Ko je šel prek proge Baltimore and Ohio železnice, je videl dva otroka, ki sta se sredi proge igrala brezskrbno...

Zdravniki izjavljajo, da podleže zadobljenim poškodbam.

JEKLARSKA DRUŽBA Povišala MEZDO.

New York, N. Y. — United Steel korporacija je povišala svojim delavcem mezdo za deset odstotkov.

BOGAT MESAR ARETIRAN. Cincinnati, O. — "Zvezne oblasti so aretirale tukaj John Hoffmana Sr., predsednika John Hoffmana Packing kompanije..."

PRODAJA VOJNO HRANILNIH ZNAMK V JULIJU. Washington, D. C. — V juliju je bilo prodanih vojnohranilnih znamk za \$211,417,000.